

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE

zo 17. marca 2010

o monitorovaní perfluóralkylovaných látok v potravinách

(Text s významom pre EHP)

(2010/161/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Perfluóralkylované látky (Perfluoralkylated substances – PFAS) majú široké využitie v priemyselných a spotrebných aplikáciách vrátane prípravkov na ochranu textílií a kobercov proti znečisteniu, oleofóbných prípravkov na ochranu výrobkov z papiera schválených na potravinárske použitie, hasiacich pien, povrchovo aktívnych látok pre banský a ropný priemysel, leštidiel na podlahu a insekticídov. Dôležitou podskupinou sú (per)fluórované organické povrchovo aktívne látky, kam patrí perfluóroktánsulfonát (PFOS) a kyselina perfluóroktánová (perfluorooctanoic acid – PFOA).
- (2) Vzhľadom na toto široké využitie sa látky PFOS, PFOA, ich soli a prekursorzy zistili v životnom prostredí, v telách rýb, vtákov a cicavcov. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) preto požiadal svoju vedeckú skupinu pre kontaminanty v potravinovom reťazci, aby vypracovala stanovisko k významu potravín a relatívnemu prínosu rôznych potravín a materiálov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, k expozícii človeka látkou PFOS a jej soliam, a aby navrhla, aké ďalšie kroky týkajúce sa hodnotenia rizika perfluórovaných organických zlúčenín je treba podniknúť.
- (3) Vedecká komisia pre kontaminanty v potravinovom reťazci prijala 21. februára 2008 vedecké stanovisko týkajúce sa látok PFOS, PFOA a ich solí⁽¹⁾.
- (4) V tomto vedeckom stanovisku úrad EFSA nepovažoval za pravdepodobné, že by sa negatívny vplyv látok PFOS a PFOA prejavil v celej populácii, avšak vzal do úvahy nezrovnalosti, ktoré panujú v súvislosti s ich účinkami na vývoj živých organizmov. Úrad EFSA označil získavanie ďalších údajov o hladinách látok PFAS v potravinách a v ľudských telách za žiaduce, najmä pokiaľ ide o monitorovanie vývoja expozície.

- (5) V Štokholmskom dohovore o perzistentných organických znečisťujúcich látkach (persistent organic pollutants – POP) sa požaduje, aby zmluvné strany monitorovali perzistentné organické znečisťujúce látky, ich alternatívy a látky, ktoré môžu byť medzi perzistentné organické znečisťujúce látky zaradené, a látka PFOS, jej soli a perfluóroktánsulfonát (PFOSF) sa ním zaradili do prílohy B k dohovoru medzi látky, ktorých výroba a používanie podlieha obmedzeniu,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by mali v rokoch 2010 a 2011 monitorovať prítomnosť perfluóralkylovaných látok v potravinách. Toto monitorovanie by malo zahŕňať širokú škálu potravín odzrkadľujúcich spotrebiteľské návyky vrátane potravín živočíšneho pôvodu, ako sú ryby, mäso, vajcia, mlieko a odvodené produkty, a potravín rastlinného pôvodu, aby sa mohol uskutočniť presný odhad expozície.
2. Členské štáty by mali dodržiavať postupy odberu vzoriek stanovené v prílohe I k nariadeniu Komisie (ES) č. 1883/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na úradnú kontrolu hladiny dioxínov a dioxínom podobných PCB v určitých potravinách⁽²⁾, aby sa zabezpečila dostatočná reprezentatívnosť vzoriek v rámci šarže.
3. Odporúča sa, aby členské štáty uskutočňovali analýzu perfluóralkylovaných látok na účely zisťovania prítomnosti zlúčenín PFOS a PFOA, a ak je to možné, ich prekursorov, ako je napríklad perfluóroktánsulfonamid (PFOSA), 2-(N-etylperfluóroktánsulfonamido)etanol (NEtFOSE) a (2-hydroxyetyl)derivát fluórovaného telomeru C8. Ak je to možné, mali by členské štáty analyzovať zlúčeniny, ktoré sú látkam PFOS a PFOA podobné, ale majú inú dĺžku reťazca (C4 – C15), a polyfluoralkyl-fosfátové povrchovo aktívne látky (polyfluoralkyl phosphate surfactants – PAPS) ako napríklad bis(polyfluóralkyl)-fosfát (8:2 diPAPS) a mono-(polyfluóralkyl)-fosfát (8:2 monoPAPS), aby bolo možné odhadnúť význam ich prítomnosti v potravinách.

⁽¹⁾ *Opinion of the Scientific Panel on Contaminants in the Food chain on Perfluorooctane sulfonate (PFOS), perfluorooctanoic acid (PFOA) and their salts, The EFSA Journal (2008) 653, s. 1-131.*

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 364, 20.12.2006, s. 32.

4. Členské štáty by mali uskutočňovať analýzu perfluóralkylovaných látok v súlade s prílohou III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá⁽¹⁾ a používať metódy analýzy, ktoré preukázateľne vedú k spoľahlivým výsledkom. Výťažnosť by mala byť najlepšie v rozmedzí 70 – 120 %, kvantifikačný limit 1 µg/kg.

5. Odporúča sa, aby členské štáty pravidelne poskytovali úradu EFSA údaje o monitorovaní vyjadrené na základe celkovej hmotnosti spolu s informáciami v elektronickom formáte predkladania správ, ako stanovil úrad EFSA na účely ich

zhromaždenia do jednej databázy. Členské štáty by tiež mali poskytnúť údaje z predchádzajúcich rokov, ktoré získali používaním metódy analýzy, ktoré preukázateľne vedú k spoľahlivým výsledkom, aby bolo možné sledovať vývoj expozície.

V Bruseli 17. marca 2010

Za Komisiu

John DALLI

člen Komisie

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1.